

BIBLIOBUSNA SLUŽBA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

BIBLIOBUS MOBILE LIBRARY SERVICES IN KOPRIVNICA-KRIŽEVCI COUNTY

Vladimir Šadek

Osnovna škola "Đuro Ester"

Trg slobode 15

48000 Koprivnica

sadek@net4u.hr

Primljeno / Recieved: 11. 4. 2005.

Prihvaćeno / Accepted: 30. 5. 2005.

Rad ima dvije pozitivne recenzije

UDK/UDC 021.65(497.5-35 Koprivnica)"1979/2005"

Pregledni rad

Reviews

SAŽETAK

U ovom radu prikazan je rad bibliobusne službe Koprivničko-križevačke županije kroz 25 godina njezina djelovanja. Prikazavši kratku povijest bibliobusnih službi u svijetu i na području Republike Hrvatske te zakonsku regulativu vezanu uz putujuće knjižnice, autor je dao uvod opisu razvoja bibliobusne službe, prvotno namijenjene stajalištima u gradu Koprivnici i njezinim poduzećima te okolnim mjestima bivše općine Koprivnica. Koprivnički bibliobus, koji je počeo voziti 1979. godine, bio je jedan od prvih takvih vozila na području Republike Hrvatske te je odmah na početku svog rada naišao na izvanredan interes čitača. Bibliobus je tijekom godina, usprkos brojnim tehničkim teškoćama u radu, uspješno obavljao svoju ulogu te uvelike pridonosio podizanju kulturno-informacijske djelatnosti na područjima koja je obilazio.

Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica 1995. godine dobila je funkciju matične knjižnice za područje Koprivničko-križevačke županije. Novim planom proširenja broja knjižnica bibliobusna služba dobila je važnu ulogu povezivanja knjižnične mreže na području županije. Plan grananja bibliobusnih stajališta na području Koprivničko-križevačke županije te kvaliteta usluge bibliobusne službe nisu se mogli ispuniti bez nabave novog vozila. Nastojanja oko projekta nabave novog bibliobusa urodila su plodom pa je početkom 2004. godine, zahvaljujući brojnim akcijama i dogovorenom sufinanciranju Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Koprivničko-križevačke županije i Grada Koprivnice, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" dobila novo bibliobusno vozilo.

Ključne riječi: bibliobus, bibliobusna služba, knjižnica, Koprivničko-križevačka županija, Koprivnica

Key words: bibliobus, bibliobus services, library, Koprivnica-križevci county, Koprivnica

UVOD

Bibliobus knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica u 2004. godini navršio je 25. godišnjicu svoga djelovanja. U tom razdoblju uspješno je ispunjavao kulturno-informacijsku ulogu u brojnim sredinama koje nemaju stacioniranu knjižnicu. O problematici bibliobusne službe u Koprivničko-križevačkoj županiji nije se mnogo istraživalo i pisalo te me to ponukalo da se upustim u tu problematiku.

Nastojat ću ovim radom naglasiti važnost pokretnih knjižnica kao jednog od temeljnih segmenata knjižničarstva i kulture uopće te upoznati čitatelja s njihovom ulogom u društvu, kako bi se još više uočila korist, potreba i isplativost financiranja tog oblika knjižnica. Informacije ću najvećim dijelom crpiti iz godišnjih izvješća o radu Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" i Županijske matične službe koja su spremljena u arhivu knjižnice, iz hemeroteke Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" te ostalih materijala relevantnih za bibliobus koji se nalaze u zbirci tamošnjeg stručnoznanstvenog odjela.

Pokretna knjižnica je termin za poseban oblik knjižnice smješten u vozilu, brodu, avionu, helikopteru i slično te za koju postoje utvrđeni kapaciteti i oblici rada, kao i propisi o funkcionalnom uređenju.¹ Katica Tadić u svom djelu govori da je bibliobus posebno vozilo namijenjeno prijevozu i posudbi knjižnične građe te da je bibliobusna služba poseban oblik posudbe izvan knjižnice i korisniku omogućuje posudbu u mjestu boravka ili rada.² Aleksandar Stipčević pak kaže da su bibliobusi male knjižnice u specijalno građenim autobusima s policama, koji kao produženi punktovi narodne knjižnice posuđuju knjige stanovnicima gradskih četvrti ili udaljenih naselja u kojima ne postoje knjižnice.³

Karakteristika pokretne knjižnice je njezina mogućnost da istim fondom i brojem osoblja može uslužiti nekoliko međusobno udaljenih područja u jednom danu, a uz to i ostvariti rezultate koji zadovoljavaju korisnike. Pokretna knjižnica ima zadatak da uz redovitu posudbu knjižnične građe te stručnu, informativnu i animatorsku djelatnost, prati stvarne potrebe stanovništva za knjižničnom uslugom na području u kojem djeluje. Bibliobusi imaju ulogu privremene knjižnice i mogu obaviti pripreme potrebne za planiranje funkcionalnog uređenja buduće stacionirane knjižnice na nekom području. Pokretne knjižnice pružaju usluge i tamo gdje ih zbog slabe naseljenosti inače ne bi bilo. Zahvaljujući njima, knjižnični se fond koristi na najbolji mogući način jer je cirkulacija građe velika i odvija se na relativno velikom području.⁴

U Hrvatskoj su krajem 90-ih godina prošlog stoljeća u Standardima za narodne knjižnice za pokretne knjižnice doneseni i odgovarajući zakonski propisi - Standardi za pokretne knjižnice - bibliobuse, utemeljeni i na načelima UNESCO-ova manifesta o narodnim knjižnicama. Ipak, bez obzira na pozitivne zakonske propise, svijest o potrebi i značenju pokretnih knjižnica te njihovoj ulozi u demokratizaciji društva u Hrvatskoj još nije dovoljno razvijena. Nepovoljne gospodarske prilike te nedostatak sredstava najvažniji su razlozi zbog kojeg nije bilo mnogo sluha za ostvarivanje standarda koji se odnosi na bibliobusnu službu. U Hrvatskoj je početkom 21. stoljeća aktivno samo šest bibliobusnih službi⁵ (od nekadašnjih šesnaest). Glavni razlog prestanka djelovanja većine ukinutih bibliobusnih službi prije svega je zastarjelost vozila jer ih je većina

¹ Bastić, Davorka. Putujuće knjižnice u Hrvatskoj. // Putujuće knjižnice - stanje i perspektive : okrugli stol. Koprivnica : Knjižnica i čitaonica "Fran Galović", 2000.

² Tadić, Katica. Rad u knjižnici. Opatija : Naklada Benja, 1994., str. 138.

³ Stipčević, Aleksandar. Povijest knjige. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1985., str. 540-541.

⁴ Bastić, Davorka. Nav. dj.

⁵ Koprivnica, Bjelovar, Čakovec, Karlovac, Rijeka i Zagreb.

proizvedena prije dvadesetak i više godina, a rok trajanja specijalnog vozila takvog tipa procjenjuje se na deset do dvanaest godina.

Bibliobusna služba Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" u Koprivnici djeluje od 1979. godine. Te godine nabavljeno je namjensko vozilo - bibliobus, koje je donedavno bilo u funkciji. Oproštaj sa starim bibliobusom dogodio se točno na njegovu 24. obljetnicu, 21. veljače 2003. godine. Na radost knjižničara i čitatelja bibliobusa odlazak starog vozila u "mirovinu" ipak nije značio i prestanak rada putujuće knjižnice. Novo vozilo, čija je vrijednost oko milijun kuna, danas radi u jednoj smjeni, četiri dana u tjednu i staje na 36 stajališta.⁶ Samim time Bibliobusna služba Koprivničko-križevačke županije svakako je jedan od najsvjetlijih primjera za cijelu Hrvatsku, međutim do ostvarenja današnje razine prethodio je trnovit put koji ću pokušati obraditi u daljnjem dijelu rada.

BIBLIOBUS PREMA STANDARDIMA ZA NARODNE KNJIŽNICE

Na temelju 8. članka Zakona o knjižnicama, donesenog u Hrvatskom saboru 19. rujna 1997., Ministarstvo kulture je 28. svibnja 1999. godine donijelo Standarde za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. U standardima, od članka 53. do članka 73., utvrđeni su i oblici rada i uređenja bibliobusa kao vrste pokretne knjižnice, pod nazivom Standardi za pokretne knjižnice - bibliobuse.

Prema tim standardima bibliobus predstavlja pokretnu knjižnicu koja ima osoblje i opremu koja korisniku omogućuje pružanje knjižnične usluge, a smještena je u vozilu (kombi, autobus, tegljač s prikolicom) te omogućuje da se istim fondom i osobljem služi više međusobno udaljenih područja u jednom danu. Bibliobus je ustrojben jedinica narodne knjižnice i sastavni je dio knjižnične mreže grada ili općine. Bibliobus knjigama, časopisima i drugim izvorima informacija opskrbljuje i najmanje zajednice, kao što su gradske četvrti, prigradska i seoska naselja, gdje nema uvjeta za druge oblike djelovanja narodne knjižnice.

Bibliobus može biti privremena zamjena za stacioniranu knjižnicu na područjima koja imaju do 10.000 stanovnika, kao i u novim naseljima koja još nemaju osnovanu narodnu knjižnicu te u ustanovama kao što su škole, đачki, studentski ili umirovljenički domovi, zatvori itd. U gradovima i općinama do 15.000 stanovnika bibliobus može imati prednost pred gradnjom ogranaka narodne knjižnice. U mjestima s manje od 5000 stanovnika bibliobus može zamijeniti ogranak narodne knjižnice ako ne može biti dostupan svim stanovnicima tog područja. U naseljima do 1000 stanovnika te razasutim područjima s manje od 2000 stanovnika bibliobus u pravilu ima prednost pred stacioniranom knjižnicom.

Narodna knjižnica, u skladu sa svojim potrebama i mogućnostima, utvrđuje potrebu uvođenja bibliobusa, njegove zadaće, prostora na kojemu djeluje, broj stajališta, knjižnični fond i sustav posudbe. Bibliobusna služba mora imati organizirani sustav rezervacije knjiga, a korisnici bibliobusa mogu biti članovi središnje narodne knjižnice. Osim posudbe, u sklopu bibliobusa mogu se organizirati i predavanja, književni susreti, izložbe, lutkarske priredbe, pričanje priča i slično. Sredstva za nabavu, uređenje i rad bibliobusa osigurava osnivač narodne knjižnice u čijem sastavu bibliobus djeluje.

⁶ Knjižnica "Fran Galović" : Bibliobus, URL:<http://www.knjiznica-koprivnica.hr/odjeli/bibliobus/podaci.html>, (9. 5. 2004.).

Da bi bibliobus mogao obavljati funkciju pokretne narodne knjižnice, treba biti posebno projektiran i konstruiran, opremljen odgovarajućim namještajem i inventarom, a bitna je i dobra osvjetljenost bibliobusa, mogućnost zagrijavanja i prozračivanja te prohodnost. Ovisno o zadaćama i terenu koji obilazi postoje tri modela bibliobusa, čije su vrste u standardu podrobnije opisane, kao što su opisane i potrebne temeljne karakteristike samog vozila, a ovdje navodim samo najvažnije.⁷

- TIP 1 - dužina oko 12 metara, širina 2,5 metara, kapacitet 5000 svezaka.
- TIP 2 - dužina do 9 metara, širina 2,5 metara, kapacitet 4000 svezaka.
- TIP 3 - dužina oko 5 metara, širina 2 metra, kapacitet do 2000 svezaka.

Bibliobus mora raspolagati spremištjem za knjige, radnim prostorom za osoblje i garažom, a koji trebaju biti vezani uz središnju narodnu knjižnicu ili veći ogranak. Fond građe bibliobusa sastoji se od središnjeg i pokretnog fonda. Minimalni početni fond središnjeg fonda treba biti 10.000 svezaka, a maksimalni 20.000 svezaka za svaki bibliobus. Ukupni fond knjiga treba biti tri puta veći od kapaciteta bibliobusa. Njegov knjižni fond treba sadržavati 50% svezaka beletristike, 30% literature za djecu i 20% znanstvene literature. Osim knjiga, bibliobus u svom fondu treba imati i periodiku, a po mogućnosti i drugu vrstu građe. Svako vozilo treba imati kataloge središnjeg bibliobusnog fonda koji mogu biti i na elektroničkim medijima.

Broj stručnih i drugih djelatnika bibliobusa prema Standardima ovisi o broju korisnika i broju posuđenih knjiga. Tako je za posudbu 30.000 svezaka godišnje, za bibliobus tip 2 (takav se nalazi u sastavu Knjižnice "Fran Galović"), potreban jedan diplomirani knjižničar, jedan pomoćni knjižničar i jedan vozač manipulant. Za posudbu više od 80.000 svezaka na godinu potrebno je uvesti drugu smjenu bibliobusa.

Broj stajališta bibliobusa ovisi o vremenu posjeta jednom stajalištu, kapacitetu bibliobusa te gustoći naseljenosti, odnosno veličini ustanove u koju bibliobus dolazi. Turnus posjeta istom stajalištu može biti tjedni, dvotjedni ili mjesečni. Bibliobus treba posjećivati određeno stajalište isti dan u tjednu. Udaljenost između dva stajališta treba biti najviše 20 minuta hoda. Stajališta trebaju biti u blizini škola, tržnica, trgovačkih centara i sličnih mjesta gdje ima mnogo potencijalnih članova.⁸

RAZVOJ POKRETNIH KNJIŽNICA U SVIJETU

Uz sam početak djelovanja narodnih knjižnica u 19. stoljeću vezani su i korijeni pokretnih knjižnica. Prve narodne knjižnice osnovane su 1825. godine u Engleskoj (Manchester i Liverpool) i SAD-u (Boston). Prva pokretna knjižnica počela je s radom već 1859. godine u engleskom gradu Warringtonu. U početku su se knjige prenosile u posebno građenim, zatvorenim kolima koja su vukli konji. U SAD-u je pola stoljeća nakon "kočije s knjigama" osnovana prva bibliobusna služba. Dogodilo se to u Washingtonu 1907. godine, a kapacitet prvog bibliobusa bio je 200 svezaka.

Pokretne su knjižnice u mnogim zemljama svijeta doživjele pravu ekspanziju tek poslije Drugoga svjetskog rata kada se prišlo intenzivnom građenju jedinstvene, moderne i racionalne knjižnične mreže.

⁷ Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj // Narodne novine. 58 (1999.), URL:<http://www.nn.hr/clanci/sluzbeno/1999/1071.htm>. (26. 9. 2003.).

⁸ Isto.

U SAD-u je već 1962. godine bilo 1334 bibliobusa. Knjižničari u Danskoj, koja inače ima jednu od najgušćih i najefikasnijih mreža narodnih knjižnica, dugo su bili protiv upotrebe bibliobusa jer su smatrali da je jednostavnije dovesti čitatelje u knjižnicu nego knjižnicu čitateljima. Tek 1963. godine krenuo je i u toj zemlji prvi bibliobus, a kad su uočene njegove prednosti, broj bibliobusa je brzo narastao.⁹ Grafički prikaz razvoja bibliobusne službe tijekom 20. stoljeća može se pronaći na adresi <http://www.ifla.org/VII/s38/news/mobpos.htm>.¹⁰

Bibliobusi su vrlo korisni u zemljama s nerazvijenom mrežom knjižnica, posebno u Africi, Latinskoj Americi i drugdje. Neke nerazvijene zemlje, gdje promet i cestovna povezanost nisu dovoljno razvijeni, koriste i druga prijevozna sredstva za knjige. Sudanska je vlada, primjerice, organizirala knjižnice na devama. Jedna deva u dva sanduka može prenijeti 300 knjiga pa knjižničar obilazi sela s dvije do tri deve, što može zadovoljiti potrebe svakog sela koje posjeti. Pokazalo se da su deve pouzdanije od automobila koji se u pustinjama često kvare, a skup im je i benzin.¹¹

O važnosti pokretnih knjižnica u svijetu govori i podatak da je 1979. godine u sklopu Sekcije za narodne knjižnice IFLA-e osnovana Radna grupa za pokretne knjižnice koja je 1981. godine prerasla u Okrugli stol. To tijelo IFLA-e bavilo se snimanjem stanja razvijenosti pokretnih knjižnica u svijetu, donošenjem planova razvoja, izradom Nacrta vodiča za izradu nacionalnih standarda za pokretne knjižnice itd.¹² IFLA danas održava okrugle stolove o pokretnim knjižnicama gdje prati sve aktivnosti na određenom području, a naročito prati razvoj pokretnih knjižnica u onim zemljama u kojima bibliobusna služba nije dovoljno razvijena. Osim toga, donosi međunarodne standarde i daje upute za bolje funkcioniranje pokretnih knjižnica diljem svijeta.

Danas u svijetu postoji nekoliko tisuća moderno opremljenih pokretnih knjižnica različitih tipova, ovisno o tome jesu li namijenjeni gradskom, seoskom, otočnom ili planinskom području. Namjena pokretne knjižnice i opseg njezinih aktivnosti vezani su uz konkretne potrebe pojedinih zemalja pa se i razvoj tog oblika knjižnične službe odvija u skladu s kulturnom i knjižničnom politikom određene zemlje. Putujuće knjižnice najbolje su razvijene u sjeveroeuropskim zemljama. Samo u Velikoj Britaniji vozi 800 bibliobusa, a u skandinavskim državama je taj broj i veći. Većina njihovih bibliobusa je opremljena računalnom opremom, posebnim dizalom za invalide, knjigama za slabovidne (tzv. zvučnim knjigama), igračkama za najmlađe.¹³ Primjer dobro organiziranih pokretnih knjižnica možemo pronaći i u Grčkoj, gdje uspješno po cijeloj zemlji djeluju 23 pokretne knjižnice. Međutim, osim grčkog primjera, ostatak južne Europe još nema dovoljnu razvijenost pokretnih knjižnica.¹⁴

4. RAZVOJ BIBLIJBUSNE SLUŽBE U HRVATSKOJ

Putujuće knjižnice u Hrvatskoj imaju tradiciju od 1911. godine, kad su fijakeri s knjigama u drvenim sanducima obilazili područje grada Karlovca. Izvor navodi da je Prosvjetni odbor

⁹ Stipčević, Aleksandar. Nav. dj., str. 540-541.

¹⁰ IFLA, History of mobile libraries, URL: <http://www.ifla.org/VII/s38/news/mobpos.htm>. (5. 7. 2004).

¹¹ Večernji list, 18. 1. 1999.

¹² Bastić, Davorka. Nav. dj.

¹³ Bastić, Davorka. Nav. dj.

¹⁴ Trohopoulos, Ioannis ; Carpenter, Julie. IFLA, Extending European information access through mobile library services : some first results, URL: <http://www.ifla.org/IV/ifla61/61-troi.htm>. (20. 6. 2004).

Gradske knjižnice Karlovac knjige slao u sela karlovačke okolice: Mekušje, Turanj, Stative, Švarču.¹⁵

Putujuće knjižnice veći razvoj doživljavaju 70-ih godina kad se širom zemlje, u sklopu jedinstvene knjižnične mreže, organiziraju bibliobusne službe. Nabavu bibliobusa tih godina potiče i najvećim dijelom financira država.

Prema Anketi o stanju bibliobusne službe u Hrvatskoj, provedenoj u veljači 1996., u Hrvatskoj je vozilo 8 bibliobusa:¹⁶

1. Zagrebačka županija i Grad Zagreb - 2 vozila
2. Karlovačka županija - 1 vozilo
3. Primorsko-goranska županija - 1 vozilo
4. Koprivničko-križevačka županija - 1 vozilo
5. Bjelovarsko-bilogorska županija - 1 vozilo
6. Međimurska županija - 1 vozilo
7. Vukovarsko-srijemska županija - 1 vozilo.

Prema istom izvješću, dotad su prestali s radom bibliobusi u Splitu, Puli, Slavonskom Brodu, Dugoj Resi, Đakovu, Glini, Kninu i Samoboru,¹⁷ a prema podacima iz 1999. godine, nije više aktivna ni Bibliobusna služba Vukovarsko-srijemske županije.¹⁸ Korak naprijed u nastojanjima za stvaranjem što veće bibliobusne mreže u Hrvatskoj svakako predstavlja osnivanje bibliobusne službe u Osijeku sredinom prosinca 2001. godine.¹⁹

Prema anketi 1996. godine, zastarjelost vozila najveći je problem za sve bibliobusne službe osim zagrebačke i riječke. Tako je većina vozila stara više od 20 godina, što uzrokuje česte kvarove, a održavanje toliko starih vozila je preskupo. To su uglavnom najveći razlozi zbog kojih su navedene bibliobusne službe prestale s radom. Primjerice, bibliobus iz Vinkovaca počeo je voziti 1992., a već je tada bio star 19 godina.²⁰

BIBLIOBUSNA SLUŽBA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

5.1. Kratki osvrt na povijest knjižničarstva u Koprivnici

Tradicija čitanja i knjižničarstva u Koprivnici traje dulje od 150 godina. Prva čitaonica, tzv. Kasino, osnovana je 1846. godine. Već u to vrijeme Koprivnica je najveće podravsko naselje koje spada među najvažnija gospodarska i prometna čvorišta sjeverozapadne Hrvatske, a razvijeni trgovačko-obrtnički sloj nositelj je društvenog i kulturnog života grada, pa i pokretanja prve čitaonice.

Do kraja 19. stoljeća u Koprivnici se osniva još nekoliko čitaonica: Društvo Narodna čitaonica 1867. godine, Trgovačko-obrtnička čitaonica 1869. te Hrvatska čitaonica 1896. godine. Te su čitaonice bile središta sveukupnog društvenog i kulturnog života grada.

Prva čitaonica koja je imala javni karakter, tj. koja je bila otvorena za sve slojeve stanovništva, pojavila se u Koprivnici 1926. godine. Tada koprivnički studenti osnivaju knjižnicu Kluba

¹⁵ Karlovačka bibliobusna služba : danas za sutra. // Putujuće knjižnice - stanje i perspektive : okrugli stol. Koprivnica : Knjižnica i čitaonica "Fran Galović", 2000.

¹⁶ Bastić, Davorka. Nav. dj.

¹⁷ Isto.

¹⁸ Vugrinec, Ljiljana. Bibliobusne službe u Hrvatskoj. // Putujuće knjižnice - stanje i perspektive : okrugli stol. Koprivnica : Knjižnica i čitaonica "Fran Galović", 2000.

¹⁹ Knjižnica na cesti : bibliobusna služba Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, URL:http://knjiga.gskos.hr/~dkata/Bibliobusna%20sluzba%20Osijek_files/frame.htm. (12. 6. 2004.).

²⁰ Bastić, Davorka. Nav. dj.

akademičara koja je, usprkos mnogim teškoćama, uspješno djelovala do izbijanja Drugoga svjetskog rata. Tridesetih godina dulje ili kraće vrijeme djeluju Radnička čitaonica, knjižnica Francuskog kruga, knjižnica i čitaonica Sokolskog društva, knjižnica Seljačke sloge te knjižnica Vinka Vošickog.²¹

Krajem 1945. godine osnovana je Gradska knjižnica i čitaonica koja je isprva djelovala u sklopu Doma kulture. Godine 1953. počinje se financirati iz proračuna, a 1961. upisana je u registar samostalnih knjižnica. Gradska knjižnica je 1970. pripojena Muzeju grada Koprivnice, 1981. postaje dio Centra za kulturu, a 1991. postaje samostalna ustanova i dobiva naziv po književniku Franu Galoviću.

Nakon dugogodišnjeg problema neadekvatnog smještaja i čestog mijenjanja lokacija knjižnici je 1981. godine dodijeljena zgrada u samom središtu grada, čiji je prostor adaptiran i funkcionalno iskorišten za rad knjižničkog poslovanja, organiziranog po odjelima i službama. Danas unutar knjižnice djeluju: Dječji odjel, Odjel za odrasle, Studijski odjel, Služba nabave, Županijska matična služba i Bibliobusna služba. Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" godinama je djelovala kao općinska matična knjižnica, a novim teritorijalnim ustrojem dobila je 1995. godine funkciju matične knjižnice za područje Koprivničko-križevačke županije.²²

5.2. Osnutak bibliobusne službe

Rasprave o potrebi kupnje bibliobusa i njegovu značenju za cijeli koprivnički kraj te o dugogodišnjem problemu opskrbe okolnih sela knjigama počele su mnogo prije nego je samo vozilo kupljeno. Tako Glas Podravine već u ožujku 1973. naglašava potrebu bibliobusa te piše da ne treba čekati da "Štef iz Pustakovca dođe do knjižnice, već potegnuti do samog Štefova dvorišta".²³ U travnju 1973. se na sjednici Kulturno-prosvjetne zajednice govori o potrebi bibliobusa i proširenju knjižnice. Zbog lošeg stanja okolnih mjesnih knjižnica o potrebi bibliobusa raspravlja i Inicijativni odbor SIZ-a za kulturu 1974. godine.²⁴

O potrebi bibliobusnog vozila SIZ za kulturu raspravlja i 1978. godine te se ističe da bi koprivnički bibliobus bio treće takvo vozilo u Hrvatskoj. Lokalni list iznosi nadu da će takav tip knjižnice biti pristupačan svakom stanovniku, pa i u onim mjestima koja nisu uz glavne cestovne pravce. Nepokrivenog sela obilaskom bibliobusa ne bi smjelo biti, a na taj će se način knjiga približiti svakom stanovniku.²⁵

Izvjешće o pregledu rada muzeja, knjižnice i galerija govori da je 1978. za formiranje fonda pokretne knjižnice utrošeno 280.000 dinara, čime je kupljeno 2780 knjiga. Za bibliobus je pak utrošeno ukupno 816.000 dinara.²⁶ Bibliobus je kupljen 1979. godine sredstvima republičkog SIZ-a za kulturu koji je sudjelovao sa 80% i SIZ-a kulture općine Koprivnica sa 20% udjela. Kupljen je u Sloveniji, u Tvornici automobila u Mariboru, a nadogradnja i unutarnje uređenje napravljeno je u Karoseristu iz Maribora. Bibliobus je bio kapaciteta oko 3000 knjiga i po dimenzijama je spadao u bibliobuse srednje veličine.²⁷

²¹ Loborec, Božena ; Feletar. Dragutin. Bibliotekarstvo u općini Koprivnica. // Podravski zbornik '86. Koprivnica : Muzej grada Koprivnice, 1986., str. 87-100.

²² Vodič kroz knjižnice Koprivničko-križevačke županije / glavni urednik Marijana Janeš-Žulj. Koprivnica : Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja, 1997., str. 9-15.

²³ Loborec, Božena ; Feletar. Dragutin. Nav. dj., str. 87-100.

²⁴ Isto, str. 87-100.

²⁵ Knjižnica na točkovima. // Glas Podravine, 17. 2. 1978.

²⁶ Arhiv Knjižnice i čitaonice "Fran Galović". Pregled rada muzeja, knjižnice i galerija za razdoblje od 1976. do 1978.

²⁷ Tudić, Mladen. Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica : bibliobusna služba. // Putujuće knjižnice - stanje i perspektive : okrugli stol. Koprivnica : Knjižnica i čitaonica "Fran Galović", 2000.

Prije nego što je bibliobus krenuo s radom trebalo je pripremiti teren za obilazak. Okupljeni su predsjednici mjesnih zajednica, direktori škola, profesori, nastavnici te ostali ljudi koji su na neki način vezani uz knjigu, kako bi se stanovništvo što bolje animiralo i upoznalo s pokretnom knjižnicom. Djelatnici koprivničke knjižnice obilazili su teren, razgovarali i istupali na javnim skupovima te na osnovi zainteresiranosti pojedinih sredina načinili raspored kretanja bibliobusa.²⁸

Bibliobusna služba počela je raditi 30. ožujka 1979. godine. U bibliobusu od početka radi jedan viši knjižničar i vozač manipulant. Na početku je obuhvaćala 20 mjesnih zajednica u selima općine Koprivnica i tri poduzeća, ukupno 24 stanice. Knjižni fond je na početku iznosio 3768 svezaka ili 1884 naslova. Knjige su nabavljane sredstvima SIZ-a kulture, poduzeća i sredstvima same knjižnice. Prema sadržaju, fond je bio sastavljen od 1725 svezaka beletristike, 588 svezaka stručne literature i 1455 svezaka dječje literature. Krajem 1979. godine bilo je učlanjeno 1527 članova, od toga 310 radnika iz poduzeća, a bilo je posuđeno 19.721 knjiga.²⁹

U tablici 1 navedena su stajališta bibliobusa po danima obilaska. Takav raspored rada bibliobusa bio je aktualan od samog početka vožnje 1979. godine pa do početka 80-ih godina prošlog stoljeća, kad su se otvorila nova bibliobusna stajališta.

Tablica 1. - Stajališta bibliobusa 1979. godine³⁰

Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak
Sigetec	Kop. Ivanec	Vel. Mučna	Imbriovec	Glogovac
Hlebine	Kunovec	Sokolovac	Zablatje	Reka
Novigrad P.	Jagnjedovac	Lepavina	Kuzminec	Bilokalnik
Kop. Bregi	Sloga	Vel. Poganac	Torčec	
	Ciglana	Rasinja	Drnje	
		Subotica	Danica	

5.3. Rad bibliobusa 80-ih i početkom 90-ih godina 20. stoljeća

Godine 1981. postoje još tri nove stanice bibliobusa, to su Kvasac, Klaonica i Dječja hrana u sklopu poduzeća Podravka. Krajem 1980. bibliobus ima 1403 člana, od toga 696 odraslih i 707 školske djece.³¹ Samo u prvoj polovici 1982. godine bibliobus je ukupno posudio 13.763 knjige, mjesečno je iste godine takvim načinom širenja knjižne kulture obuhvaćeno oko 2300 čitatelja. Što se tiče strukture čitatelja, ona je prilično različita, nisu tu samo uključeni školarci, nego i radnici, poljoprivrednici i umirovljenici. Od navedenog broja članova bibliobusa na popisu je čak 101 poljoprivrednik, koji često posuđuju stručnu literaturu vezanu uz svoje zanimanje. Zbog takve animacije bibliobusa lokalni list koprivničku bibliobusnu službu ubraja među najbolje na širem prostoru.³² Knjižničar Josip Blažek, koji povremeno s kolegama kao ispomoć odlazi na teren, navodi da se događaju slučajevi da seljaci zaustavljaju poslove kako bi posudili knjigu, nakon čega nastavljaju s poslom. Bibliobus i knjige postali su dio seoskog života, a knjižničar

²⁸ Blažek, Josip. Bibliobusna služba. // Glas Podravine, 1985.

²⁹ Isto. Izvještaj za 1979.

³⁰ Isto. Bibliobus : pokretna knjižnica u vašem mjestu i radnoj organizaciji. 1979.

³¹ Prvčić, Vjekoslav. Bibliobus ispunio očekivanja. // Glas Podravine, 20. 3. 1981.

³² Poljoprivrednici zastaju kod bibliobusa. // Glas Podravine, 15. 11. 1982.

Mladen Tudić i vozač manipulant Ivo Trepotec stari su znanci koje svaka dva tjedna s nestrpljenjem očekuju.³³

Direktorica tadašnjeg OOUR-a Gradske knjižnice i čitaonice u Koprivnici Božena Loborec, koju je citirao lokalni tjednik, rekla je da je vrlo zadovoljna širenjem knjižne kulture putem bibliobusa. Istaknula je da najviše čitatelja ima u Rasinji, Kuzmincu, Sokolovcu i Novigradu Podravskom, a slab je odaziv čitatelja u Velikom Pogancu i Velikoj Mučni. Istaknula je da zbog nedostatka sredstava bibliobusna služba radi u jednoj smjeni, iako postoje potrebe za još jednom. Zbog veće animacije knjiga bio bi potreban još jedan bibliotekar koji bi obilazio teren i uvodio nove oblike rada. Osim navedenog, bibliobus još nema ni garažu te je svakodnevno izložen vremenskim neprilikama i propadanju. Kao problem se javlja i nestašica nafte, no zbog toga nije došlo do ukidanja pojedinih stanica bibliobusa.³⁴

Prema statistici na kraju 1983. godine zbog slabog interesa čitatelja nema više postaja Veliki Poganac i Lepavina, a najviše članova bibliobus ima na stanici poduzeća Bilokalnik (408) te najmanje u Velikoj Mučni (6). Ukupan broj članova bibliobusa 1983. godine je 1505, od toga 671 član u mjestima, a 834 u poduzećima. Ukupan broj posjeta bibliobusu je 8344, a broj posuđenih knjiga 20.680.³⁵ Isti izvještaj navodi da su bibliobus 1983. godine učenici posjetili 5322 puta, radnici 1114, službenici 620, kućanice 367, poljoprivrednici 175, umirovljenici 111, a svi ostali 635 puta. Radnici i službenici najviše su posjećivali bibliobus na stanicama poduzeća, što je i logično, a po mjesnim stajalištima najaktivniji su posjetitelji bili učenici. Najviše je bila čitana literatura za djecu i mlade, s ukupno 10.551 posuđenim naslovom u 1983. godini. Beletristika je bila posuđivana 8529, a stručna literatura 1600 puta. Po poduzećima je najviše bila posuđivana beletristika, a po mjesnim stajalištima najviše se čitala literatura za djecu i mlade.³⁶ (prilog 1)

Sredinom 1985. godine fond knjiga bibliobusa je ukupno 5341 knjiga, od čega 3302 knjige beletristike i stručne literature, a 2039 knjiga dječje literature. Bibliobus je na kraju 1984. imao upisanih 1516 članova, a ukupno je te godine posuđeno 20.319 knjiga. Međutim, prema pisanju lokalnog tjednika, bibliobusna služba u to vrijeme ima sve većih problema. Zbog čestih skupih popravaka na vozilu sve je manje bilo sredstava za nabavu novih naslova koji najviše privlače čitatelje.³⁷ Valja spomenuti da je 1987. godine za održavanje bibliobusa od SIZ-a kulture dobiveno 150.000 dinara, od kojih je već u siječnju i veljači utrošeno 135.000 dinara. Tako je, s obzirom na knjižnični fond i prinovu knjiga, koprivnički bibliobus tada spadao u samo dno prosjeka u Hrvatskoj, a prema broju članova i posudbi knjiga spadao je u sam vrh.³⁸ Stalni kvarovi vozila rezultirali su i trojednim prekidom rada na početku 1988. godine.³⁹

Kao nova postaja bibliobusa, u kolovozu 1987. godine otvoreno je stajalište Željeznički kolodvor.⁴⁰ Godinu dana kasnije nova stanica otvorena je i u prigradskom naselju Herešin.⁴¹ Val otvaranja novih stanica bibliobusa javlja se početkom 90-ih, no prije toga ukinuto je stajalište u mjestu Imbriovec.⁴² Nove postaje bibliobusa osnovane su 1990. godine kod poduzeća Renotex,⁴³

³³ Prvčić, Vjekoslav. Nav. dj.

³⁴ Poljoprivrednici zastaju kod bibliobusa. Nav.dj.

³⁵ Arhiv Knjižnice i čitaonice "Fran Galović". Statistika bibliobusa za 1983.

³⁶ Isto.

³⁷ Blažek, Josip. O djelovanju bibliobusa. // Glas Podravine, 26. 4. 1985.

³⁸ Loborec, Božena. Knjiga sve bliže čitaocu. // Glas Podravine, 27. 3. 1987.

³⁹ Glas Podravine, 15. 1. 1988. i 5. 2. 1988.

⁴⁰ Signal, kolovoz 1987.

⁴¹ Sloga, 29. 12. 1988.

⁴² Arhiv Knjižnice i čitaonice "Fran Galović". Statistika bibliobusa, 7. 11. 1996.

⁴³ Suržnjak-Seka, M. Dolazi bibliobus. // Glas Podravine, 12. 1. 1990.

Pomka i Rapid,⁴⁴ 1991. kod doma umirovljenika⁴⁵ te 1992. kod tvornice Kinder i u naselju Lenišće.⁴⁶

5.4. Bibliobusna služba na prijelazu stoljeća - nabava novog vozila

Sredinom 90-ih koprivnički bibliobus opslužuje 27 stajališta, 15 u mjesnim odborima i 12 u poduzećima. Godine 1995. bibliobus posjeduje fond od 8000 knjiga, od toga je 3500 stalno na policama te broji nešto više od 1000 članova.⁴⁷ I dalje se kao najveći problem javljaju česti kvarovi i popravci. U problemu garažiranja vozila u zimskim mjesecima 1996. godine pomogla je tvrtka Auto Podravina koja je omogućila parkiranje u svojoj radionici.⁴⁸ Podaci iz studenoga 1996. godine govore da su paljenje, grijanje, dotrajala limarija, ispuštanje zraka na vratima i kočnicama najčešći uzroci kvara vozila.⁴⁹

U povodu Međunarodnog dana pismenosti 1997. godine Mladen Tudić, knjižničar u koprivničkom bibliobusu, u izjavi za Večernji list istaknuo je da je bibliobus tada imao 9000 knjiga. Na teren, rekao je, prema ustaljenom rasporedu odlazi s oko 3000 knjiga koje su na pojedinim stajalištima najtraženije. Po selima najbolje prolaze knjige o vinogradarstvu, voćarstvu, povrtlarstvu i kuharice, a u poduzećima je najtraženija beletristika. Tudić je rekao i da je po broju posuđenih knjiga koprivnički bibliobus među prva četiri u Hrvatskoj.⁵⁰

Početak 1997. godine najavljeno je otvorenje dva nova prigradska stajališta - Starigrad i Vinica.⁵¹ Prema rasporedu vožnje po danima u ljetu 1997. godine, navedenom u tablici 2, Starigrad još nema svoje stajalište, a u tom se rasporedu vožnje ne spominje ni stajalište kod Doma umirovljenika koje postoji od 1991. godine. Prema rasporedu vožnje u srpnju 1997. godine koprivnička poduzeća imala su 10, a okolna mjesta i prigradska naselja 16 stajališta.⁵²

U povodu 20. obljetnice bibliobusne službe u Koprivnici i otvorenja novih obnovljenih prostorija knjižnice "Fran Galović" koprivnička knjižnica je, zajedno sa Sekcijom za narodne knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva, 21. travnja 1999. godine u Koprivnici organizirala Okrugli stol s temom rasprave "Putujuće knjižnice - stanje i perspektive". U programu su sudjelovale sve knjižnice u Hrvatskoj u kojima vozi bibliobus te knjižnica iz Maribora. Raspravljalo se ponajviše o važnosti, stanju i budućnosti bibliobusnih službi. Koprivnički knjižničari na skupu su izlagali o mnogim pitanjima vezanima uz djelovanje svog bibliobusa, koji dotad vozi već 20 godina te je pri kraju svog puta. Istaknuto je da je samo u 1998. godini za njegove popravke utrošeno 40.000 kuna. Ravnateljica Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Dijana Sabolović-Krajina u izjavi za lokalni tjednik uoči Okruglog stola istaknula je da je bibliobus na izdisaju, što iziskuje napore svih zainteresiranih da se prikupe sredstva za kupnju novog vozila za potrebe nesmetanog obavljanja poslova putujuće knjižnice. Ona očekuje razumijevanje u tom smislu jer računice pokazuju da je investicija u bibliobus manja nego što bi iznosilo uređenje prostorija mnogih lokalnih knjižnica, nabave fonda knjiga i namještenje stručnjaka u pojedinim sredinama. Ravnateljica se dalje u izjavi nada da će, uz razumijevanje za

⁴⁴ Arhiv Knjižnice i čitaonice "Fran Galović". Statistika bibliobusa, 7. 11. 1996.

⁴⁵ Bibliobus za umirovljenike. // Glas Podravine, 24. 5. 1991.

⁴⁶ Arhiv Knjižnice i čitaonice "Fran Galović". Statistika bibliobusa, 7. 11. 1996.

⁴⁷ I. D. Hitno potrebni popravci. // Glas Podravine i Prigorja, 2. 6. 1995.

⁴⁸ Tudić, Mladen. Bibliobus još putuje. // Glas Podravine i Prigorja, 23. 2. 1996.

⁴⁹ Arhiv Knjižnice i čitaonice "Fran Galović". Bibliobus-podaci od 7. 11. 1996.

⁵⁰ Bratković, I. Na četiri kotača. // Večernji list, 9. 9. 1997.

⁵¹ Večernji list, 14. 1. 1997.

⁵² Stajališta bibliobusa. // Glas Podravine i Prigorja, 4. 7. 1997.

Tablica 2. - Raspored vožnje i stajališta bibliobusa u srpnju 1997. godine⁵³

	Utorak		Srijeda		Četvrtak
1. tjedan					
7.30 - 8.30	Drnje	7.30 - 8.30	Kop. Ivanec	7.30 - 8.30	Rapid
8.45 - 9.30	Hlebine	8.45 - 9.45	Kunovec	8.45 - 9.45	Belupo
9.45 - 10.30	Sigetec	10.00 - 10.45	Subotica	10.00 - 10.30	Zlatka
10.45 - 11.30	Lenišće	11.00 - 12.00	Rasinja	10.45 - 11.15	Kvasac
11.45 - 12.45	Vinica	12.15 - 13.30	Kuzminec	11.30 - 14.00	Bilokalnik
13.00 - 14.00	HŽ				
2. tjedan					
7.30 - 8.30	Glogovac	7.30 - 8.30	Reka	7.30 - 8.30	Rapid
8.45 - 9.45	Kop. Bregi	8.45 - 9.45	Cigłana	8.45 - 9.45	Belupo
10.00 - 11.00	Novigrad	10.00 - 11.15	Renotex	10.00 - 10.30	Zlatka
12.00 - 12.45	Jagnjedovac	11.30 - 12.45	Pomka	10.45 - 11.15	Sloga
13.00 - 14.00	HŽ	13.00 - 14.00	Klaonica	11.30 - 14.00	Bilokalnik

osiguranje potrebnih sredstava Ministarstva kulture, u svojim proračunima sredstva za kupnju novog bibliobusa naći u Županija, Grad Koprivnica, općine i ostali gospodarski subjekti.⁵⁴

Sa svrhom prikupljanja novih stručnih saznanja i informacija o mogućnostima proizvodnje i nabave suvremenih bibliobusnih vozila, a istodobno provodeći razne promidžbene akcije koje imaju za cilj potaknuti interes javnosti i financijera, koprivnički su bibliotekari sudjelovali na dva stručna skupa o bibliobusnoj službi u Sloveniji. Mladen Tudić i Ljiljana Ernečić su u srpnju 1999. sudjelovali na međunarodnom susretu djelatnika bibliobusne službe u Kranju,⁵⁵ a Mladen Tudić i Ivo Trepotec u srpnju 2000. sudjelovali su na susretu slovenskih bibliobusa u Ptujju.⁵⁶

Početak travnja 2000. godine bibliobus još vozi, a lokalni tjednik piše o "pomolu koprivničke kulturne sramote ako bibliobus stane. Nakon više od 200.000 kilometara krš od bibliobusa star 20 godina knjigama opslužuje svoja 1274 člana, u 15 naselja i 13 poduzeća. Brojni ljubitelji knjige na oko su ocijenili da je dao svoje, ocjenjujući to uspavljujućim smradom para pogonske nafte u njemu i drmusanjem čak i po ravnom asfaltu".⁵⁷

Ravnateljica knjižnice Dijana Sabolović-Krajina na stručnom skupu u Karlovcu pod nazivom "Bibliobus - pokretne knjižnice, da ili ne?" u svibnju 2000. godine izložila je smjernice projekta "S.O.S. za bibliobus", prema kojem iznosi plan na koji način doći do sredstava za kupnju novog bibliobusa u Koprivnici. Potrebna maksimalna sredstva iznosila su 400.000 njemačkih maraka, a financiranje je planirano osigurati u dvije godine, i to u prvoj godini platiti avans od 50, a ostalih 50 posto u sljedećoj godini. Da bi se došlo do tih sredstava, prema projektu je bilo potrebno:

1. problem postaviti na lokalnoj i državnoj razini
2. animirati lokalnu zajednicu - građane, aktivne i potencijalne korisnike bibliobusa, a naročito one koji odlučuju o financijama - gradonačelnika, župana, članove poglavarstva i članove gradske i županijske skupštine
3. izboriti se za financijsku potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

⁵³ Isto.

⁵⁴ V. K. Smotra bibliobusa na trgu. // Glas Podravine i Prigorja, 16. 4. 1999.

⁵⁵ LJ. E. Sudjelovali i koprivnički knjižničari. // Glas Podravine i Prigorja, 16. 7. 1999.

⁵⁶ Ernečić, Ljiljana. Na susretu slovenskih bibliobusa u Ptujju. // Glas Podravine i Prigorja, 21. 7. 2000.

⁵⁷ V. K. S.O.S. za bibliobus. // Glas Podravine i Prigorja, 7. 4. 2000.

Projekt se uskoro počeo provoditi i u praksi. Uz pomoć lokalnog tiska te putem letaka i postera među građanima su pokrenute akcije "S.O.S. za bibliobus" i "Kuna po kunu do novog bibliobusa". Na web stranicama koprivničke knjižnice kreirana je podstranica "S.O.S. za bibliobus". Lobiralo se kod lokalnih vlasti i Ministarstva kulture, u poduzećima, bankama, tražena je pomoć kod raznih udruga građana. Iako programi za nabavu nisu prošli na natječajima Grada, Županije i Ministarstva kulture, najveću podršku projektu dalo je Gradsko poglavarstvo Koprivnice koje je bilo spremno da proračunska sredstva od 420.000 kuna za potrebe knjižnice dobiju prenamjenu za nabavu bibliobusnog vozila, pod uvjetom da se ostatak iznosa osigura iz drugih izvora.⁵⁸ Gradsko poglavarstvo Koprivnice na sjednici u travnju 2000. godine složilo se da je bibliobus od 400.000 maraka preskup jer je do tada za knjižnicu bilo predviđeno 300.000 kuna. Poglavarstvo je stoga odlučilo osnovati komisiju za bibliobus, u koju su predloženi predstavnici Grada, knjižnice i Županije. Prihvaćena je inicijativa za kupnju pokretne knjižnice, ali pod uvjetom da komisija sama predloži kakav bibliobus gradu doista treba i po kojoj bi se cijeni mogao nabaviti.⁵⁹ Ministarstvo kulture je također obećalo pomoć pri kupnji vozila, obećavši iznos od 500.000 kuna.⁶⁰

Akcije vezane uz kupnju novog bibliobusa bile su dobro prihvaćene među stanovništvom Podravine. Do veljače 2002. godine prodajom majica, otpisanih i doniranih knjiga te naplatom usluga bibliobusa u tvrtkama prikupljeno je 110.000 kuna.⁶¹ U kolovozu 2002. godine održana je 3. ljetna tržnica knjiga, gdje je sav prihod od prodanih knjiga išao za bibliobus.⁶² Takve akcije bile su velika moralna potpora nastojanjima da se pribave sredstva za kupnju novog vozila.

Stari bibliobus službeno je umirovljen 21. veljače 2003. godine. Na posljednje putovanje otpratili su ga brojni stanovnici, novinari i djelatnici knjižnica. Ravnateljica knjižnice Dijana Sabolović-Krajina tom je prilikom za lokalni tjednik rekla da je u tijeku natječaj za nabavu novog vozila za koji su osigurana potrebna sredstva. Podrškom Ministarstva kulture s obećanih 500.000 kuna, župana Friščića koji se založio za osiguranje 200.000 kuna⁶³ iz županijskog proračuna, dodanom svotom od 140.000 kuna prikupljenih brojnim aktivnostima i štednjom te sa 50.000 kuna od Podravke završena je "financijska konstrukcija" novog bibliobusa, istaknula je ravnateljica.⁶⁴

Budući da bibliobus zbog tehničke neispravnosti u siječnju i veljači 2003. godine nije obavljao posudbu, niti je upisivao nove članove, izvješće o stanju bibliobusa od 31. prosinca 2002. može se uzeti kao završno stanje vezano uz staro vozilo. Prema tom izvješću, bibliobus je ukupno prošao 250.000 kilometara, a godišnje u prosjeku 10.000 kilometara. Fond građe, uključujući i spremište, istog datuma iznosi 12.825 knjiga. Dnevni prosjek posudbe knjiga iznosi 137, a godišnji 20.773 sveska.

Ukupni godišnji troškovi bibliobusne službe za 2002. godinu iznosili su nešto manje od 267.000 kuna, od čega je najviše bilo utrošeno za plaće djelatnika. Za održavanje vozila i gorivo bilo je utrošeno oko 20.000 kuna, a za ostale troškove 3200 kuna. U 2002. godini za nabavu građe bilo je predviđeno oko 108.000 kuna, s kojima je nabavljeno 1076 svezaka. Ukupan broj korisnika bibliobusa u 2002. godini bio je 1306, a ukupan broj posjeta 9127.⁶⁵ (Prilog 2)

⁵⁸ Sabolović-Krajina, Dijana. S.O.S za Bibliobus! // Bibliobus - pokretne knjižnice, da ili ne?. Karlovac, 10. svibnja 2000.

⁵⁹ R. M. Poglavarstvu preskup bibliobus od 400000 maraka. // Večernji list, 12. 4. 2000.

⁶⁰ Podravski list, 25. 2. 2002.

⁶¹ V. K. Bibliobus star k'o Biblija. // Glas Podravine i Prigorja, 22. 2. 2002.

⁶² Rojčević, J. Kuna za bibliobus. // Večernji list, 1. 9. 2002.

⁶³ Potpora županije zapravo je iznosila 300.000 kuna.

⁶⁴ V. K. Bibliobus otišao u mirovinu. // Glas Podravine i Prigorja, 28. 2. 2003.

⁶⁵ Arhiv Knjižnice i čitaonice "Fran Galović". Upitnik o stanju bibliobusnih službi u Republici Hrvatskoj, 31. 12. 2002.

Godišnji prihodi bibliobusne službe za 2002. godinu iznosili su oko 313.000 kuna, najvećim dijelom iz gradskog proračuna. Ostali prihodi dolazili su od poduzeća kao naknada za stajališta bibliobusa, od županije, vlastitih sredstava knjižnice itd.⁶⁶ (Prilog 2)

S obzirom na to da bibliobus tijekom 2003. godine nije vozio, dio starog fonda, nabavljenog prije prelaska knjižnice na automatiziranu obradu građe, unesen je u bazu, barkodiran i pripremljen za automatiziranu posudbu. Provedena je opsežna revizija bibliobusnoga knjižnog fonda, nakon čega je otpisano 797 svezaka knjiga iz fonda za odrasle te 870 svezaka iz fonda za djecu i mlade. Nabava knjižnične građe nastavljena je kao i ranije, a u tu je svrhu utrošeno oko 129.000 kuna te su kupljena 1273 sveska.

Ostvareni su brojni kontakti radi planiranja buduće mreže bibliobusnih stajališta, zadržavanja starih i uvođenja novih postaja putujuće knjižnice. Dogovoreno je da novi bibliobus opslužuje osam stajališta više nego stari, ukupno 36. Novom mrežom obuhvaćeno je i Prekodravlje, jedno od prometno i kulturno najizoliranijih područja u županiji. Dogovoreno je sufinanciranje svih korisnika bibliobusne usluge, a ne samo Grada Koprivnice i poduzeća, kako je bilo do 2003., pa su se od 2004. u sufinanciranje uključile i općine.⁶⁷

5.5. Bibliobusna služba danas

Novo bibliobusno vozilo tipa Iveco stiglo je u Koprivnicu u veljači 2004. godine. Ukupna cijena vozila, koje je nadogradila tvrtka Vrh iz Dugog Sela, iznosila je 954.040 kuna. Vozilo ima ABS, servo volan, a jačina motora je 180 konjskih snaga. Unutarnja oprema bibliobusa sastoji se od zračnoga grijanja i klima-uređaja. Bibliobus ima AV opremu (TV, DVD, CD i VHS player), dva računala za posudbu i pretraživanje fonda bibliobusa i knjižnice u računalnoj bazi Metel.win te mobitel za kontaktiranje, a za korisnike je u planu uvođenje CD-multimedije i Interneta. Grafičko vanjsko uređenje vozila osmislio je Ignac Horvat. Nakon 25 godina rada u starom vozilu, rad u novom bibliobusu nastavljaju knjižničar Mladen Tudić i vozač manipulant Ivo Trepotec.

Novi bibliobus od knjiga nudi najnoviju beletristiku i klasičnu književnost, popularno-znanstvenu literaturu iz svih područja ljudskog djelovanja, knjige za djecu i mlade, slikovnice za najmlađe te lektiru za osnovnu i srednju školu. Knjige se mogu posuditi na rok od četiri tjedna, a trenutačno posuđene knjige mogu se rezervirati. Rok posudbe može se produljiti jednom za sve knjige, osim naslova lektire. Odjednom se mogu posuditi najviše tri knjige, osim od naslova lektire, od koje se može posuditi jedna knjiga. Ako se knjiga ne vrati na vrijeme, plaća se zakasnina od pet kuna po knjizi tjedno, a za nevraćanje knjige 30 dana nakon isteka roka posudbe šalje se opomena. Ako korisnik knjigu ne vraća na vrijeme, može izgubiti pravo članstva u bibliobusu.⁶⁸

Nova mreža bibliobusnih stajališta obuhvaća ukupno 36 postaja. U mrežu je uključeno deset općina⁶⁹ u kojima se nalazi 20 stajališta, u gradu Koprivnici nalazi se 6 stajališta, a 7 koprivničkih poduzeća ima ukupno 10 stajališta. Bibliobus danas obilazi tri općine više nego u 2002. godini te u njima ima 9 novih stajališta. Bibliobus u poduzećima ima jedno novo stajalište, međutim zbog odlaska u stečaj u poduzećima ima četiri stajališta manje nego 2002. godine. Jedno novo stajalište otvoreno je i u koprivničkom prigradskom naselju Bakovčice. Nova stajališta u odnosu

⁶⁶ Isto.

⁶⁷ Isto. Pregled rada i aktivnosti Bibliobusne službe Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" u 2003. godini.

⁶⁸ Knjižnica "Fran Galović" : Bibliobus. URL: <http://www.knjiznica-koprivnica.hr/odjeli/bibliobus/podaci.html>. (14. 6. 2004.).

⁶⁹ Drnje, Gola, Hlebine, Koprivnički Bregi, Koprivnički Ivanec, Legrad, Novigrad Podravski, Peteranec i Sokolovac.

na 2002. godinu su Torčec, Gola, Gotalovo, Otočka, Novačka, Ždala, Legrad, Sokolovac, Velika Mučna, Bakovčice i Juhe.⁷⁰ Tablica 3 daje usporedbu broja stajališta u 2002. i 2004. godini te promjene među korisnicima bibliobusne usluge.

Prema rasporedu vožnje vidljivo je da novi bibliobus ne vozi ponedjeljkom i vikendom, a ostale dane vozi prema ustaljenom rasporedu. Stajališta u mjestima bibliobus obilazi svaka dva tjedna, a većinu poduzeća posjećuje svaki tjedan. (Prilog 3)

Novi bibliobus namijenjen je prije svega građanima koji zbog bilo kojeg razloga ne mogu koristiti usluge stacionirane knjižnice, a naročito polaznicima dječjih vrtića i škola, štitičenicima ustanova poput domova umirovljenika te građanima u prometno izoliranim područjima županije. Osnivanjem novih bibliobusnih postaja obuhvaćeno je više škola i vrtića nego 2002. godine, a organizirani su i grupni posjeti bibliobusu učenika osnovne škole i djece iz vrtića. Tako je početkom lipnja 2004. godina za učenike Osnovnih škola iz Botinovca i Srijema organiziran posjet pokretnoj knjižnici. Tom su prilikom učenici u bibliobusu gledali crtane filmove preko videorekordera. Sredinom lipnja bibliobus je posjetio Dječji vrtić u Drnju. Krajem lipnja bibliobusna služba organizirala je prvu Ljetnu tržnicu knjige, a u akciji "Knjižnica otvorenih vrata" na gradskom je trgu organizirano razgledavanje bibliobusa za sve stanovnike.⁷¹

Novi bibliobus počeo je raditi 2. ožujka 2004., a simboličnim otvaranjem vrata vozila u pogon ga je pustio župan Koprivničko-križevačke županije Josip Friščić. Koliko su ga željno korisnici iščekivali govori podatak da su u prvih mjesec dana rada u bibliobus učlanjena 1162 korisnika, a ukupno 1306 njih u cijeloj 2002. godini.⁷²

Prema tromjesečnom izvješću o radu bibliobusa, do 24. lipnja se u pokretnu knjižnicu učlanilo 1738 članova. Tablica 4 daje ukupan pregled posjeta bibliobusu i posudbi tijekom tromjesečnog razdoblja te prosječan dnevni pregled.

Zbirni podaci o radu novog bibliobusa u prva 63 dana pokazuju koliko je kupnja novog vozila bila opravdana. Stalna promidžba i velika zastupljenost u medijima, kao i povećanje broja stajališta donijeli su veći interes za korištenjem bibliobusa. Dodatna pogodnost za građane je i besplatna usluga bibliobusa za sve članove u prvoj godini rada novog vozila. Broj posuđenih knjiga u bibliobusu 2002. godine bio je 20.773 knjige, a bilo je 9127 posjeta. Usporedimo li te podatke s podacima iz tablice 3, vidi se da je 2004. godine već u prva tri mjeseca rada ostvareno više od pola tog prosjeka. Veći broj posudbi i posjeta u općinama logičan je slijed događaja jer je u njima i oformljeno najviše stajališta.

Tablica 3 - Usporedba broja bibliobusnih stajališta 2002. i 2004.⁷³

Korisnici	2002.	2004.
Općine	11	20
Poduzeća	14	10
Grad Koprivnica	5	6
Ukupno	28	36

Tablica 4 - Statistika bibliobusa od 2. ožujka do 24. lipnja 2004.⁷⁴

	Općine	Poduzeća	Ukupno
Ukupno posjeta	4018	1678	5696
Ukupno posudbi	6590	3451	10.041
Dnevno posjeta	64	27	91
Dnevno posudbi	104	54	158

⁷⁰ Arhiv Knjižnice i čitaonice "Fran Galović". Novi bibliobus knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica.

⁷¹ Isto. Izvješće o radu bibliobusne službe od 20. 5. do 24. 6. 2004.

⁷² Vugrinec, Ljiljana. Obljetnica proslavljena puštanjem u rad novog bibliobusa. // Svezak : glasnik Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, br. 6, 6 (2003.), str. 34-35.

⁷³ Isto.

⁷⁴ Arhiv Knjižnice i čitaonice "Fran Galović". Podaci o radu bibliobusa od 2. 3. do 24. 6. 2004.

Fond građe bibliobusa sredinom 2004. godine iznosi ukupno 16.450 knjiga. Prema knjizi inventara, od 30. siječnja do 27. svibnja 2004. godine nabavljeno je 277 knjiga za odrasle u vrijednosti od oko 30.000 kuna⁷⁵ te 141 knjiga za djecu u vrijednosti od oko 11.000 kuna.⁷⁶ Budući da podaci o strukturi fonda nisu sustavno vođeni te nema novijih izvješća u vezi strukture fonda, do kvalitetnijih podataka o fondu bilo bi moguće doći jedino uz pojedinačan pregled podataka fonda bibliobusa.

Nabava knjiga za bibliobus obavlja se u Službi za nabavu Knjižnice i čitaonice "Fran Galović". Najčešće se za bibliobus nabavlja ista literatura kao i za matičnu knjižnicu, po principu četiri primjerka za matičnu knjižnicu i dva za pokretnu knjižnicu. Kriteriji za nabavu građe najčešće se usklađuju u dogovoru s informatorima koji najbolje znaju što korisnici najviše traže. S obzirom na stalna izdanja novih naslova knjiga i današnju dostupnost informacijama putem Interneta, nabava nove građe mnogo je jednostavnija nego ranijih godina. Budući da deziderata nema, želje korisnika bibliobusa za nabavom novih naslova mogu se istaknuti u razgovoru s informatorom.

Tijekom svih 25 godina rada bibliobusne službe nije provedena anketa o zadovoljstvu korisnika uslugama bibliobusa, a nema ni sličnih podataka koji bi govorili o tome. S obzirom na to da novi bibliobus vozi samo nešto više od tri mjeseca te je privukao mnogo novih članova, u sljedećem razdoblju planira se kvalitetniji rad s korisnicima. Informatori bibliobusa ističu da korisnici uvelike traže DVD građu koja još nije nabavljena. Članovima koprivničkog bibliobusa najviše se sviđa dostupnost knjige koja pokretnom knjižnicom dolazi do njih u njihovim mjestima i poduzećima. Za odrasle je u bibliobusu 2004. godine najčitanija bila beletristika, a djeca su najviše tražila literaturu 3D i knjige o dinosaurima

Godišnji troškovi novog bibliobusa iznose oko 300.000 kuna, što je za oko 30.000 kuna više nego kod starog bibliobusa. Troškovi uključuju održavanje vozila i druge opreme, plaće djelatnika te nabavu i obradu građe. Sufinanciranje bibliobusne službe ostvareno je u svim općinama korisnicima usluge, što je novitet u odnosu na 2002. godinu. Godišnja naknada po stajalištu, za dva dolaska bibliobusa mjesečno, u prosjeku iznosi oko 2000 kuna.

Nedugo nakon početka obilaska terena počeli su se javljati i problemi s bibliobusnim vozilom. Utvrđena je loša kvaliteta izrade karoserije, kao i plastike iznutra. Trošila u vozilu nemaju dovoljno energije za pogon pa se javljaju česti kvarovi u programima na računalima, kao i grijanja i klima-uređaja, a bilo je i prokišnjavanja.⁷⁷

Kupnjom novog bibliobusa mreža pokrivenosti knjižnicama u županiji prilično je porasla, no ako izuzmemo neprofesionalno organizirane knjižnice, 12 općina još nema narodnu knjižnicu. Profesionalno organiziranu stacioniranu knjižnicu u Koprivničko-križevačkoj županiji imaju gradovi Koprivnica, Križevci i Đurđevac, a 11 općina je pokriveno bibliobusnim stajalištima. Plan Županijske matične službe u skoroj budućnosti je osnivanje narodnih knjižnica u 13 općina te u još pet općina uvesti bibliobusna stajališta, čime bi teritorij Koprivničko-križevačke županije bio u potpunosti obuhvaćen mrežom narodnih knjižnica. Teritorij bivše koprivničke općine trenutačno je u potpunosti povezan bibliobusnim stajalištima, izuzevši općinu Đelekovec gdje je to u planu. Okolica grada Đurđevca planom Županijske matične službe, izuzevši općinu Molve, ne bi dobila bibliobusna stajališta, no to bi područje pokrila mreža stacioniranih narodnih

⁷⁵ Knjižnica i čitaonica "Fran Galović". Inventarna knjiga : bibliobus - knjige za odrasle, 2004. godina.

⁷⁶ Knjižnica i čitaonica "Fran Galović". Inventarna knjiga : bibliobus - knjige za djecu, 2004. godina.

⁷⁷ Isto. Novi bibliobus knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica.

knjižnica. Za okolicu grada Križevaca predviđena su otvaranja bibliobusnih stajališta, osim u općini Sveti Ivan Žabno gdje će potrebe stanovništva ispunjavati stacionirana knjižnica.⁷⁸

ZAKLJUČAK

U radu je prikazano stanje bibliobusne službe Koprivničko-križevačke županije tijekom svih 25 godina postojanja. S obzirom na izvore koje sam koristio u radu, pokušao sam kronološki dati što pregledniji opis stanja putujuće knjižnice, problematike vezane uz vozilo te brojne statističke podatke i zanimljivosti. Kupnjom novog bibliobusa i poboljšanjem njegove ponude korisnicima Koprivnica se približila standardu najboljih bibliobusnih službi u Hrvatskoj. Tendencija uvođenja druge smjene bibliobusa težište je na kome se treba poraditi te potražiti još veću podršku lokalne zajednice, kao i kod akcije "S.O.S. za bibliobus" koja je dokazala da postoji plodno tlo za veća ulaganja u kulturi. Već 25 godina u Koprivnici postoji problem vezan uz garažiranje vozila te će, ako se on ne riješi uskoro, i novo vozilo početi propadati.

Potreba za otvaranjem novih bibliobusnih stajališta postoji u brojnim malim naseljima županije, udaljenim od općinskih i gradskih središta. Županijska matična služba izradila je i plan pokrivenosti knjižnicama, kakav bi se trebao ostvariti u skoroj budućnosti, a u njemu su sva mjesta i općine pokrivene knjižnicama, bilo pokretnim ili stacioniranim.

Pokrivenost bibliobusa u Prekodravlju sad je u velikoj većini riješena, što je velika stvar za taj kraj koji je donedavno bio u velikoj knjižničnoj izolaciji. Kako uz granicu živi i stanovništvo mađarske nacionalnosti ili podrijetla, planira se za njihove potrebe osigurati literaturu na mađarskom jeziku.

Uvođenje stajališta bibliobusa u romskim mjestima, koja su u pravilu dislocirana od općinskih i gradskih središta, a time i od stacioniranih knjižnica, otvorilo bi nove mogućnosti za odgojno-obrazovno djelovanje među djecom i mladima romske nacionalnosti te za aktivnije uključivanje pripadnika te manjine u društveni život uopće.

U malim općinama, koje su po Zakonu o knjižnicama dužne osnovati knjižnice, a za to još nemaju ostvarene potrebne uvjete, otvaranje bibliobusnog stajališta može biti financijski prihvatljivo, ali i stručno opravdano rješenje jer uz najmanje moguće troškove nudi kvalitetnu knjižničnu uslugu stanovništvu, a istodobno može obaviti ispitivanje terena te pomoći u pripremama za osnivanje stacionirane knjižnice.

Problemi Bibliobusne službe Koprivničko-križevačke županije vrlo su mali, ako se usporede s mnogim županijama u Republici Hrvatskoj. Budući da je nabava novog bibliobusa najveći problem u većini županija u Hrvatskoj, potreban je poticaj Ministarstvu kulture i lokalnim zajednicama da preuzmu sustavniju brigu o putujućim knjižnicama. Bibliobus kao oblik javne knjižnice prihvatljivo je i najracionalnije rješenje u sredinama gdje je vrlo teško ili nemoguće u sljedećih deset ili više godina ostvariti uvjete za osnivanje stacionirane knjižnice. Iako vrijeme u kojem živimo nije idealno i ne omogućuje brza rješenja odgovornih ljudi u problemima vezanima uz knjižnice, kao ni općenito uz kulturu, vjerujem da će se u skoroj budućnosti ipak shvatiti važnost bibliobusa te će diljem Hrvatske kružiti brojne i moderno opremljene putujuće knjižnice.

⁷⁸ Arhiv Knjižnice i čitaonice "Fran Galović".

SUMMARY

This paper shows the work of Koprivnica-Križevci bibliobus mobile library services throughout its 25 year-long history. The author has shown a brief summary of such services in other countries, as well as elsewhere in Rep. of Croatia, with accompanying legislation that regulates these mobile libraries on wheels. Originally, it was intended to roam the streets of Koprivnica, stopping at certain bus stations and visiting factories and companies with a large number of employees, as well as suburban places on the outskirts of town. Koprivnica bibliobus had started its library-on-wheels tour in 1979, when it was one of the very first in Croatia, attracting outstanding interest from potential readers. Throughout the years to follow, despite numerous technical obstacles, it successfully played its role in bringing books to readers, helping a great deal in providing culture and information to those in need in areas it covered. In 1995, Koprivnica's town library "Fran Galović" became the main library for the whole Koprivnica-Križevci county. Following the library's new plans to increase the number of existing libraries, the bibliobus service was given an important role in linking library network in this county. The plans to further expand bibliobus stops, as well as the quality improvement of this service, would not have been possible without a new vehicle. The efforts to find funding and to purchase a new bibliobus finally paid off. In early 2004, thanks to numerous events and actions by the Ministry of culture, the local governments of Koprivnica-Križevci county and the town of Koprivnica, the library "Fran Galović" finally got its brand new bibliobus vehicle.

LITERATURA

1. Arhiv Knjižnice i čitaonice "Fran Galović"
2. Bibliobus, URL:<http://www.knjiznica-koprivnica.hr/odjeli/bibliobus/podaci.html>, (9. 5. 2004.)
3. Bibliobus za umirovljenike. // Glas Podravine, 24. 5. 1991.
4. Blažek, Josip. Bibliobusna služba. // Glas Podravine, 1985.
5. Blažek, Josip. O djelovanju bibliobusa. // Glas Podravine, 26. 4. 1985.
6. Bratković, I. Na četiri kotača. // Večernji list, 9. 9. 1997.
7. Ernečić, Ljiljana. Na susretu slovenskih bibliobusa u Ptuj. // Glas Podravine i Prigorja, 21. 7. 2000.
8. Glas Podravine, 15. 1. 1988. i 5. 2. 1988.
9. IFLA, History of mobile libraries, URL: <http://www.ifla.org/VII/s38/news/mobpos.htm>. (5. 7. 2004.)
10. I. D. Hitno potrebni popravci. // Glas Podravine i Prigorja, 2. 6. 1995.
11. Knjižnica i čitaonica "Fran Galović". Inventarna knjiga : bibliobus - knjige za djecu, 2004. godina.
12. Knjižnica i čitaonica "Fran Galović". Inventarna knjiga : bibliobus - knjige za odrasle, 2004. godina.
13. Knjižnica "Fran Galović" : Bibliobus. URL: <http://www.knjiznica-koprivnica.hr/odjeli/bibliobus/podaci.html>. (14. 6. 2004.)
14. Knjižnica na točkovima. // Glas Podravine, 17. 2. 1978.
15. Loborec, Božena ; Feletar, Dragutin. Bibliotekarstvo u općini Koprivnica. // Podravski zbornik '86. Koprivnica : Muzej grada Koprivnice, 1986., str. 87-100
16. Loborec, Božena. Knjiga sve bliže čitaocu. // Glas Podravine, 27. 3. 1987.
17. Lj. E. Sudjelovali i koprivnički knjižničari. // Glas Podravine i Prigorja, 16. 7. 1999.
18. Podravski list, 25. 2. 2002.
19. Poljoprivrednici zastaju kod bibliobusa. // Glas Podravine, 15. 11. 1982.
20. Projekt bibliobusa za Grad Osijek, URL:http://knjiga.gskos.hr/~dkata/Bibliobusna%20sluzba%20Osijek_files/frame.htm. (12. 6. 2004.)

21. Prvčić, Vjekoslav. Bibliobus ispunio očekivanja. // Glas Podravine, 20. 3. 1981.
22. Putujuće knjižnice - stanje i perspektive : okrugli stol. Koprivnica : Knjižnica i čitaonica "Fran Galović", 2000.
23. Rojčević, J. Kuna za bibliobus. // Večernji list, 1. 9. 2002.
24. R. M. Poglavarstvu preskup bibliobus od 400.000 maraka. // Večernji list, 12. 4. 2000.
25. Sabolović-Krajina, Dijana. S.O.S za Bibliobus! // Bibliobus - pokretne knjižnice, da ili ne? Karlovac, 10. svibnja 2000.
26. Signal, kolovoz 1987.
27. Sloga, 29. 12. 1988.
28. Stajališta bibliobusa. // Glas Podravine i Prigorja, 4. 7. 1997.
29. Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj // Narodne novine. Broj 58 (1999.), URL:<http://www.nn.hr/clanci/sluzbeno/1999/1071.htm>. (26. 9. 2003.)
30. Stipčević, Aleksandar. Povijest knjige. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1985., str. 540-541
31. Suržnjak-Seka, M. Dolazi bibliobus. // Glas Podravine, 12. 1. 1990.
32. Tadić, Katica. Rad u knjižnici. Opatija : Naklada Benja, 1994., str. 138
33. Trohopoulos, Ioannis ; Carpenter, Julie. IFLA, Extending European information access through mobile library services : some first results, URL:<http://www.ifla.org/IV/ifla61/61-troi.htm>. (20. 6. 2004)
34. Tudić, Mladen. Bibliobus još putuje. // Glas Podravine i Prigorja, 23. 2. 1996.
35. Večernji list, 18. 1. 1999.
36. Večernji list, 14. 1. 1997.
37. Vodič kroz knjižnice Koprivničko-križevačke županije / glavni urednik Marijana Janeš-Žulj. Koprivnica : Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja, 1997., str. 9-15
38. Vugrinec, Ljiljana. Obljetnica proslavljena puštanjem u rad novog bibliobusa. // Svezak : glasnik Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, br. 6, 6 (2003.), str. 34-35
39. V. K. Bibliobus otišao u mirovinu. // Glas Podravine i Prigorja, 28. 2. 2003.
40. V. K. Bibliobus star k'o Biblija. // Glas Podravine i Prigorja, 22. 2. 2002.
41. V. K. Smotra bibliobusa na trgu. // Glas Podravine i Prigorja, 16. 4. 1999.
42. V. K. S.O.S. za bibliobus. // Glas Podravine i Prigorja, 7. 4. 2000.

PRILOZI

Prilog 1 - Statistika bibliobusa za 1983. godinu⁷⁹

R.B.	Stajalište	Br. članova	Br. posjeta	Br. posudbi
1.	Bilokalnik	408	830	1857
2.	Belupo	75	233	587
3.	Klaonica	171	288	682
4.	Kvasac	43	160	419
5.	Dječja hrana	23	148	353
6.	Sloga	92	805	489
7.	Ciglane	21	32	46
8.	Drnje	22	157	348
9.	Glogovac	37	192	501

⁷⁹ Arhiv Knjižnice i čitaonice "Fran Galović". Statistika bibliobusa za 1983.

R.B.	Stajalište	Br. članova	Br. posjeta	Br. posudbi
10.	Hlebine	33	272	667
11.	Imbriovec	8	59	130
12.	Jagnjedovac	19	140	391
13.	Koprivnički Bregi	32	253	692
14.	Koprivnički Ivanec	57	689	1839
15.	Kunovec	55	605	1543
16.	Kuzminec	61	818	1943
17.	Novigrad Podravski	63	609	1534
18.	Rasinja	95	993	2447
19.	Reka	31	242	664
20.	Sigetec	16	138	420
21.	Sokolovac	47	401	902
22.	Subotica	34	253	633
23.	Torčec	33	460	1178
24.	Velika Mučna	6	30	64
25.	Zablatje	14	137	351
	Ukupno	1505	8344	20.680

Prilog 2 - Godišnji troškovi i financiranje bibliobusne službe 2002. godine⁸⁰

Godišnji troškovi (u kunama)		Financiranje bibliobusne službe (u kunama)	
Bruto plaće	135.046,00	Županija	11.728,51
Gorivo	8.357,40	Grad	139.000,00
Održavanje vozila	11.824,00	Općine	0,00
Ostalo	3.200,00	Poduzeća	44.000,00
Nabava knjiga	107.897,97	Vlastiti prihod	9.993,56
		Ostali prihodi	58.642,55
Ukupno	266.325,38	Ukupno	313.364,62

⁸⁰ Arhiv Knjižnice i čitaonice "Fran Galović". Upitnik o stanju bibliobusnih službi u Republici Hrvatskoj, 31. 12. 2002.

Prilog 3 - Stajališta koprivničkog bibliobusa u današnje vrijeme⁸¹

1.tjedan		2.tjedan	
Utorak			
7.30 - 8.30	Glogovac	7.30 - 8.15	Torčec
8.45 - 9.45	Koprivnički Bregi	8.30 - 9.30	Drnje
10.00 - 10.30	Delovi	9.45 - 10.45	Hlebine
10.45 - 11.45	Novigrad	11.00 - 11.30	Sigetec
12.00 - 12.45	Bakovčice	11.45 - 12.45	Vinica
13.00 - 14.00	HŽ	13.00 - 14.00	HŽ
Srijeda			
8.00 - 8.45	Gotalovo	7.30 - 8.30	Koprivnički Ivanec
9.00 - 9.30	Otočka	8.45 - 9.45	Kunovec
9.45 - 11.15	Gola	10.00 - 10.45	Subotica
11.30 - 12.15	Novačka	11.00 - 12.00	Rasinja
12.30 - 13.30	Ždala	12.15 - 13.45	Kuzminec
Četvrtak			
7.30 - 8.30	Klaonica	7.30 - 8.30	Hep
8.45 - 9.45	Belupo	8.45 - 9.45	Belupo
10.00 - 10.30	Lino	10.00 - 10.30	Lino
10.35 - 11.35	Juhe	10.35 - 11.35	Juhe
11.45 - 14.00	Bilokalnik	11.45 - 14.00	Bilokalnik
		14.15 - 15.15	Pan. Pivovara
Petak			
8.00 - 9.30	Legrad	7.30 - 8.15	Sokolovac
10.15 - 12.00	Podravka	8.25 - 8.45	Velika Mučna
12.15 - 12.45	Jagnjedovac	9.00 - 10.00	Reka
13.00 - 13.45	Starigrad	10.15 - 12.00	Podravka
		12.15 - 13.15	Dom umirovljenika

⁸¹ Knjižnica "Fran Galović" : Bibliobus. URL: <http://www.knjiznica-koprivnica.hr/odjeli/bibliobus/podaci.html>. (14. 6. 2004.)